

Ei pinsekyrkje i sør i vekst, misjonærtørke i nord og religiøst fredsarbeid i Midtausten

Dei to første artiklane i det nummeret av *Norsk Tidsskrift for Misjonsvitenskap* som hermed er utsendt, avspeglar framgangen i kyrkjer og misjon i sør, stagnasjon og ein viss tilbakegang i nord, og store problem i konstallasjonar mellom religion og politikk i eit belte i midten – i den muslimske verda.

To globale fakta vedrørande kristendommen er blitt grundig dokumenterte i fleire studiar i seinare tid: (1) Gravitasjonssenteret for den verdsvide kyrkja er blitt flytta frå det globale nord til det globale sør. (2) Den dominerande forma for kristendom i det globale sør – utanom den katolske kyrkja – er dei pentekostale og karismatiske rørsle-
ne.

Det er professor emeritus ved Menighetfakultetet, Tormod Engelsen, som påpeikar dette i den første artikkelen i føreliggjande nummer. Det er ikkje minst i Afrika at karismatisk kristendom har vunne innpass. Dette er det skrive mykje om. Men meir bør skrivast om pinsekyrkjene i Etiopia. Det er det Engelsen gjer i føreliggjande artikkel. Han tek føre seg oppstartsfasen til Mulu Wongel-kyrkja (The Full Gospel Believer's Church) som vart etablert som ei sjølvstendig kyrkje midt på 1960-talet som eit resultat av arbeidet til svenske og finske pinsemisjonærar frå byrjinga av tiåret.

Engelsen skriv om starten på misjonsarbeidet og etableringsfasen til denne kyrkja. Han analyserer relasjonen mellom den framveksande kyrkja og dei utanlandske misjonærane, leiarskapsstrukturen, den teologiske profilen og kyrkjeleg og misjonal praksis. Han har eit sideblikk til påverknad frå andre afrikanske pentekostale rørsler og korleis slike påverka utviklinga i Mulu Wongel-kyrkja. Tilhøvet mellom truskapen mot dei klassiske pentekostale dogmene og erfaringane på den eine sida og ei vekt på etiopisk pentekostalisme på den andre vert anvendt som eit overordna perspektiv. Til slutt dreg Engelsen nokre liner framover til i dag og antyder nokre hovudgrunnar til at både Mulu Wongel-kyrkja og den pentekostale rørsla generelt har vakse så sterkt som den har gjort.

Dei klassiske misjonsorganisasjonane i Norge opplever med få unntak det vi kan kalle ein «misjonærtørke». Færre personar melder seg til tradisjonell misjonærteneste. Parallelt med dette opplever fleire av misjonsorganisasjonane at gåveinntektene minkar. Talet på norske misjonærar er i dag ca. ein fjerdedel av det det var for 30 år sidan.

Ser vi slutten på ein epoke der vestlege misjonsorganisasjonar har vore viktigaste drivkrafta i den verdsvide kristne misjonsrørsla – korleis skal vi tolke det som skjer? Og

kva bør responsen vere – kva bør vi gjere? Det er desse to problemstillingane tidlegare generalsekretær i NMS, no prost i Tungenes i Stavanger bispedøme, Kjetil Aano, reiser i den neste artikkelen i dette nummeret.

Vedrørende første problemstillinga meiner han det er uråd å gi enkle forklaringar. Han framhear at det som skjer, delvis har sin grunn i historiske endringar som det er vanskelege å få oversikt over for oss som står midt oppe i dei. Han peiker på fleire slike endringar. Samstundes er det vel like feil å tenkje at nedgangen berre er uttrykk for ei naudsynt historisk utvikling – og kanskje til og med eit gode, som å tolke den som uttrykk for svekt kristen overtyding og misjonsiver.

Kva bør så responsen vere – kva bør vi gjere? Misjonær- og gåvetørken representerer opplagt ei utfordring. Vi bør tenkje gjennom planane og prioriteringane våre. Kanskje bør vi tenkje og handle langs andre linjer enn dei tradisjonelle. Vi må hugse at misjon djupast sett er Guds sak. Kontrollen høyrer Gud til. Utfordringane og kallet er å bruka all vår kløkt og klokskap i tenesta for Gud og medmenneska.

Samstundes framhear Aano at norsk misjon framleis utfører eit stort og omfattande arbeid. Og dette bør halde fram. Til dette føremålet framhear han spesielt verdien av tradisjonelle «sodalitetar» – tversgåande strukturar slike som misjonsorganisasjonar og foreningar. Slike tverrstrukturar er lite eller inkje underordna dei hierarkiske kyrkjelege strukturane (i denne samanhengen gjerne kalla «modalitetane»). Sodalitetar fremjar eit sterkt element av fellesskap rundt eit oppdrag som strekkjer seg utover moderkyrkja sitt avgrensa geografiske område.

Religiøst fredsarbeid er eit viktig arbeid som har fått stor merksemd i vår tid. Mange politikarar har byrja å innsjå at også politiske og etniske konflikhtar kan botne i religiøse motsetnader. Religiøse argument er oftast reelle motiv.

I den tredje artikkelen i dette nummeret, tek Yvonne Margaretha Wang, førsteamanuensis ved Høgskulen i Volda, føre seg vestlege kristne sitt møte med og forhold til forskjellige strategiar for religiøst fredsarbeid i Jerusalem. Som eksempel tek ho føre seg to religiøse organisasjonar, begge med hovudkvarter i Jerusalem, og begge er engasjerte i fredsbyggande arbeid i konflikten mellom jødar og palestinarar. Den første organisasjonen, Sabeel, meiner å representere den arabisk kristne minoriteten i Israel. Den andre, Jerusalem Center for Jewish Christian Relations, representerer den jødiske majoriteten. Korleis påverkar vestlege kristne som er i kontakt med desse organisasjonane, arbeidet deira?

Wang presenterer og nyttiggjer seg konfliktløysingsteoriar til forståing av konflikten og arbeidet til dei to organisasjonane.

Ei sentral sak er at når vestlege kristne engasjerer seg til støtte for dei arabiske kristne i Israel, og tek avstand frå den jødiske tolkinga av konflikten, vil dei to gruppene kristne (palestinske og vestlege) saman utgjere ei majoritetsgruppe i sin relasjon til dei israelske jødane. Maktforholdet vert dermed endra. Åleine utgjer dei arabiske kristne i Israel ein minoritet i høve til jødane.

Elles argumenterer Wang for at kvar for seg vil strategiane til dei to organisasjonane lett føre gale av stad. Det er viktig å la begge sine strategiar får rom dersom det skal vere von om konfliktløysing.

Arne Redse